

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7MCdo/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	8411206248
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Šramková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8411206248.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska č. 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska č. 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni A. H., bytom V., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, IČO: 42 176 778, so sídlom Vážecká č. 16, Prešov, o zaplatenie 428,52 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 3 C 192/2013, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2013, sp. zn. 3 Co 47/2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2013, sp. zn. 3 Co 47/2012 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Kežmarok uznesením z 23. marca 2012, č. k. 4 Ro 449/2011-49 odpor podaný Združením na ochranu spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Vážecká č. 16, IČO: 42 176 778, proti platobnému rozkazu Okresného súdu Kežmarok z 13. Septembra 2011, sp. zn. 4 Ro 449/2011-21 odmietol. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že ak tretia osoba oznámi súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu v čase, keď už súd rozhodol o návrhu vydaním platobného rozkazu, ale odporcovi ešte neuplynula lehota na podanie odporu, vedľajšiemu účastníkovi sa platobný rozkaz už nedoručuje. Pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účastníctva, tieto účinky nastávajú oznámením tretej osoby, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník, avšak v tomto prípade, ak sa tak stane v takom štádiu konania, v ktorom môže mať tento inštitút zmysel.

Krajský súd v Prešove uznesením z 18. januára 2013, sp. zn. 3 Co 47/2012 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že vedľajší účastník vstúpil do konania v štádiu, keď už bol vydaný platobný rozkaz, ale odporkyni neuplynula lehota na podanie odporu. V priebehu konania nikto z účastníkov vstup vedľajšieho účastníka do konania nenamietal, preto bolo úlohou súdu prvého stupňa začať s týmto vedľajším účastníkom na strane odporcu riadne konať. Súd prvého stupňa mal hlavného účastníka vyzvať, aby sa vyjadril k odporu vedľajšieho účastníka na strane

odporcu. Ak hlavný účastník súhlas neposkytne, resp. ho odvolá, je potrebné následne tento úkon posúdiť podľa § 93 ods. 4 O.s.p.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu navrhovateľky a mimoriadnym dovolaním napadol uznesenie Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2013, sp. zn. 3 Co 47/2012. Podľa jeho názoru bol týmto rozhodnutím porušený zákon, a preto navrhol uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie. Navrhovateľka sa návrhom na začatie konania domáhala voči odporkyni zaplatať pohľadávku vo výške 428,52 eur s príslušenstvom titulom zmluvy o poskytovaní kontokorentného úveru. Okresný súd návrh vyhovel a 13. septembra 2011 vydal platobný rozkaz, ktorý bol odporkyni riadne doručený 2. decembra 2011. Odporkyňa proti platobnému rozkazu odpor nepodala. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „Združenie“) listom z 23. novembra 2011, doručeným súdu 25. novembra 2011 oznámilo vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporkyne a následne 6. februára 2012 proti platobnému rozkazu podalo odpor. Okresný súd uznesením z 23. marca 2012 odpor Združenia odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. Krajský súd uznesením z 18. januára 2013 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa § 174 ods. 2 O.s.p. odpor proti platobnému rozkazu je oprávnený podať výlučne odporca, nie aj tretia osoba, ktorá sa nestala procesne účinným spôsobom (vedľajším) účastníkom konania. V tomto ustanovení nie je upravená legítimácia vedľajšieho účastníka konania na podanie odporu (ktorý má povahu opravného prostriedku proti meritórnemu výroku platobného rozkazu), tak ako je to upravené v § 201 O.s.p. V tomto prípade Združenie podalo odpor proti platobnému rozkazu a oznámilo vstup do konania v štádiu skráteného konania. Doručením jeho písomného oznámenia o vstupe do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne nemohli nastať a ani nenastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu a odpor bol podaný neoprávnenou osobou. Krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Poukázal tiež na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 207/2011, 7 Cdo 135/2013.

Navrhovateľka sa stotožnila s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora Slovenskej republiky, má za to, že uznesenie krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Odporkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243e ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím alebo osoba poškodená týmto rozhodnutím súdu namieta.

Podľa § 243e ods. 3 O.s.p. generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov (§ 242 ods. 2). V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd viazaný nielen rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového

vymedzenia (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligátorne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 vetu druhú O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je dovolaním namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

V mimoriadnom dovolaní sa neuvádza, že konanie v danej veci má byť postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a z obsahu spisu jej existencia nevyplýva, preto ani dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. nie je daný.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

K námietke v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, že uznesenie krajského súdu (ako odvolacieho súdu) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V mimoriadnom dovolaní sa uvádza, že odvolací súd pri rozhodovaní veci nesprávne právne posúdil.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Vedľajšie účastníctvo je teda formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie (práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva), alebo je v zmysle

ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. („Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.“) možno síce vyvodiť, že tretia osoba sa stáva vedľajším účastníkom v okamihu, keď dôjde súdu jej oznámenie, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov, jej vstup do konania nie je však prípustný v každom konaní. Vzhľadom na vyššie uvedený zmysel vedľajšieho účastníctva (pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov), treba ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p., pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účastníctva, vykladať tak, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho obsah a účel. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie (porov. napr. Rubeš, J. In Handl, V. a kol. Občanský soudní řád, Komentář, Panorama Praha, 1985, str. 418). To však neplatí napríklad pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje v tzv. skrátenom konaní, ktoré v porovnaní s obvyklým priebehom reálneho sporového konania vykazuje výrazné odlišnosti, keďže sa realizuje bez nariadenia pojednávania a bez dokazovania vo vlastnom zmysle slova (porov. Rubeš, J. In cit. dielo, str. 421). Pokiaľ odporca v tzv. skrátenom konaní, v ktorom sa platobný rozkaz vydáva spravidla bez jeho vypočutia, len na základe skutočností uvádzaných navrhovateľom a žalobný návrh sa i odporcovi doručuje až spolu s platobným rozkazom, nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu, nemôže tak procesne účinne urobiť ani iný subjekt, domáhajúci sa vstupu do konania na jeho strane ako vedľajší účastník. Vstupom takého subjektu do konania sa totiž nemôže naplniť zmysel vedľajšieho účastníctva, ktorým je „pomoc v spore“.

Konanie majúce povahu tzv. skráteného konania nadobudne atribúty sporového konania až včasným podaním odôvodneného odporu odporcom, v dôsledku čoho sa platobný rozkaz zrušuje a súd nariadi pojednávanie. Až po takomto procesne účinne uplatnenom úkone odporcu môže byť naplnený zmysel a obsah vedľajšieho účastníctva, pomáhať v konaní hlavnému účastníkovi a podporovať ho s cieľom prispieť k ochrane jeho práv (v prípade vedľajšieho účastníctva podľa § 93 ods. 2 O.s.p.) prípade aj svojich vlastných práv plynúcich mu z hmotnoprávných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (v prípade vedľajšieho účastníctva podľa § 93 ods. 1 O.s.p.).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že účinky vedľajšieho účastníctva v štádiu tzv. skráteného konania nenastanú.

Ak teda Združenie podaním z 23. novembra 2011, doručeným 25. novembra 2011 (č. l. 29 spisu), oznámilo súdu prvého stupňa, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník „na podporu účastnícky konania A., nenastali urobením tohto úkonu účinky vzniku jeho vedľajšieho účastníctva a nebol tu teda procesne relevantný dôvod na to, aby mu súd prvého stupňa doručil platobný rozkaz. Súd prvého stupňa Združeniu platobný rozkaz nedoručil, iba mu listom z 24. januára 2012 oznámil, že platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňom 20. decembra 2012. Aj keď Združenie napriek tomu, že mu nebol platobný rozkaz doručený podal voči platobnému rozkazu odpor tvrdiac, že tým, že mu nebol platobný rozkaz doručený, preto nie je platobný rozkaz právoplatný. Procesné následky tvrdené Združením, t. j. vznik jeho vedľajšieho účastníctva a práva na podanie odporu proti platobnému rozkazu nevznikli.

„Začatie“ sporového konania v zmysle § 174 ods. 2 O.s.p. včasným podaním odôvodneného odporu môže iniciovať len odporca, nie aj tretia osoba, ktorá sa nestala procesne účinným spôsobom (vedľajším) účastníkom konania. Totižto iba odporca disponuje oprávnením dať procesne významný podnet na pokračovanie v konaní, v ktorom sa potom, okrem iných, uplatní prejednávacia zásada a zásada kontradiktórnosti. Iba odporca rozhoduje o tom, či mieni v spore pokračovať a je výlučne na jeho vôli, či podá odpor proti platobnému rozkazu.

Vzhľadom na uvedené treba preto prisvedčiť záveru súdu prvého stupňa, že Združenie nebolo oprávnené na podanie odporu.

Vyššie uvedené závery o neprípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní predchádzajúcom vydaniu platobného rozkazu plne platia pre všetky typy vedľajšieho účastníctva, t. j. aj pre vedľajšie účastníctvo právnických osôb, ktorých predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, akou je aj dovolanie podávajúce Združenie.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal mimoriadne dovolanie, keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu Prešov na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 a 4 O.s.p v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.